

Mr. sc. Ljuba Radman, Osijek

**KOVAČEVIĆ, Dinka; LASIĆ-LAZIĆ, Jadranka;
LOVRINČEVIĆ, Jasmina. ŠKOLSKA KNJIŽNICA –
KORAK DALJE. Zagreb: Zavod za informacijske studije
Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta
Sveučilišta u Zagrebu: Altagama, 2004. - 72 str.; 24 cm. -
(Radovi Zavoda za informacijske studije; knj. 13)
ISBN 953-175-203-6**

Knjiga **Školska knjižnica-korak dalje** Dinke Kovačević, Jadranke Lasić-Lazić i Jasmine Lovrinčević predstavljena je 3. lipnja 2004. godine na Filozofskom fakultetu u Osijeku u organizaciji Katedre za knjižničarstvo i Društva knjižničara Slavonije i Baranje. Knjigu su predstavili mr. sc. Ljuba Radman, Osijek; prof. dr. sc. Vladimir Jurić, Filozofski fakultet Zagreb; Biseka Šušnjić, viša savjetnica za školske knjižnice Zavoda za školstvo RH, Zagreb i prof. dr. sc. Zdravko Dovedan, Filozofski fakultet Zagreb.

Knjiga je rezultat timskog rada autorica koje izvanredno poznaju problematiku školskih knjižnica. Dr. sc. Jadranka Lasić-Lazić je redovna profesorica na Odsjeku za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Glavna područja znanstvenog interesa i rada dr. J. Lasić-Lazić su organizacija znanja, obrazovanje i školsko knjižničarstvo, pa se i njeni brojni znanstveni radovi mogu razvrstati u te tri tematske cjeline: 1) radovi u područja istraživanja organizacije i prezentacije znanja, 2) radovi u području obrazovanja, novih tehnologija i novih metoda učenja u informacijskom vremenu i 3) radovi u području istraživanja i razvoja školskog knjižničarstva, učenja na izvorima informacija i znanja te istraživanja korisnika i potreba korisnika u obrazovanju.

Mr. sc. Dinka Kovačević i mr. sc. Jasmina Lovrinčević su školske knjižničarke – Dinka Kovačević u OŠ «Antun Mihanović» u Slavonskom Brodu, a Jasmina Lovrinčević u Graditeljsko-geodetskoj školi u Osijeku. Za veliki doprinos u razvoju školskog knjižni-

čarstva obadvije su unaprijeđene u zvanje stručni suradnik-savjetnik. Jasmina Lovrinčević je i vanjski suradnik u zvanju asistenta na Katedri za knjižničarstvo Filozofskog fakulteta u Osijeku gdje predaje predmet »Dječje i školske knjižnice«. Radove s područja školskog knjižničarstva već godinama objavljuje u Zborniku Proljetne škole školskih knjižničara RH. Dinka i Jasmina su i članice Društva knjižničara Slavonije i Baranje. Sve tri autorice već dugo zajedno surađuju, pa je njihova knjiga »Školska knjižnica-korak dalje« plod te suradnje, ali i primjer uspješnog povezivanja teorije i prakse.

U posljednjih petnaestak godina o školskim knjižnicama objavljeno je podosta radova u stručnim publikacijama, prije svega u Zborniku Proljetne škole školskih knjižničara. Knjiga je, međutim, svega nekoliko: **Knjižnica osnovne škole Tatjane Blažeković i Branke Furlan** (1. izd. 1974., 2. prerađeno izd. 1993.), koja je još uvijek nezaobilazan priručnik u radu svakog školskog knjižničara, a ne samo osnovnoškolskog; **Školska knjižnica danas: kritične točke školskog knjižničarstva Veronike Čelić-Tica i Mire Zovko** (2000.), koja daje prikaz stanja u školskim knjižnicama na temelju istraživanja provedenog 1999. godine i namijenjena je više onima koji odlučuju o razvoju školskih knjižnica i odgojno-obrazovnog sustava u cjelini, nego samim knjižničarima; **Putokazi školske knjižnice Ane Demut** (2003.), koja na popularan način prikazuje upoznavanje učenika osnovne škole s knjižnicom, knjižničnom građom i načinima njena korištenja (uz pomoć klasičnih i suvremenih pomagala) te razne oblike odgojno-obrazovnog rada.

U odnosu na navedene knjige, kao i na većinu drugih radova o školskim knjižnicama, D. Kovačević, J. Lasić-Lazić i J. Lovrinčević već samim naslovom svoje knjige **Školska knjižnica-korak dalje** naglašavaju da se neće zadržavati na već poznatom – na ulozi i stanju školskih knjižnica dosada, već da im je cilj naznačiti u kojem se pravcu treba razvijati školska knjižnica u 21. stoljeću u kontekstu promjena u društvu i znanosti, a time i u odgojno-obrazovnom sustavu.

Knjiga **Školska knjižnica-korak dalje** ima 11 poglavlja kroz koja nas autorice, korak po korak, vode prema modernoj školskoj knjižnici.

U prvom poglavlju **Poslanje** govori se o poslanju, mjestu i ulozi školske knjižnice u odgoju i obrazovanju.

U drugom poglavlju **Polazišta za rad školske knjižnice** navode se zakonski i podzakonski akti i drugi dokumenti na kojima se temelji rad školskih knjižnica, govori se o Proljetnoj školi školskih knjižničara kao sustavnom obliku stručnog usavršavanja te oblicima organiziranja i djelovanja školskih knjižničara – županijskim stručnim vijećima i Hrvatskoj udruzi školskih knjižničara osnovanoj 2002. godine.

U trećem poglavlju **Odgoj i obrazovanje** govori se o promjenama u odgoju i obrazovanju uvjetovanih znanstvenim i tehnološkim razvojem u II. polovici 20. stoljeća te o ulozi školske knjižnice u odgoju i obrazovanju, odnosno osposobljavanju korisnika- učenika i nastavnika za cijeloživotno učenje

U četvrtom poglavlju **Obilježja i konteksti novina** navode se novine koje su utjecale na promjene u odgoju i obrazovanju i uvjetovale novu ulogu školske knjižnice. To su pojava i razvoj informacijskog društva te trajni tehnološki napredak koji zahtijevaju od obrazovnog sustava da osposobljava ljude za inovacije, razvoj, prilagodbu svijetu koji se stalno mijenja kao i za usvajanje tih promjena. Govori se tu o World Wide Web-u (multimedijalnom servisu za objavljivanje i razmjenu informacija), internetu, odnosno servisima za pretraživanje informacija na internetu, upravljanju znanjem, kompetencijama u upravljanju i organizaciji informacija, poučavanju vještina potrebnih u suvremenom tehnološkom okruženju te o školskoj knjižnici kao multimedijском središtu koje osigurava pristup informacijama (gradivu) na različitim medijima i poučava korisnike u informacijskoj i tehnološkoj pismenosti.

Peto poglavlje **Sredstva i financijski proračun za školsku knjižnicu** govori o načinu financiranja školstva i potrebi osiguranja namjenskih sredstava za rad školske knjižnice, osobito za izgradnju fonda, te izradi financijskog plana knjižnice kao sastavnog dijela financijskog proračuna škole.

U šestom poglavlju **Srukturiranje programskih odrednica-kurikulum** daje se objašnjenje pojma kurikulum, navodi se

plan i program rada školske knjižnice, koji je sastavni dio godišnjeg plana i programa škole, te kurikulum školske knjižnice.

Sedmo poglavlje **Učenje u i sa školskom knjižnicom**, kako kažu autorice, «dio je knjige s možda najvažnijom zadaćom – pokazati kako se uči u i sa školskom knjižnicom.» U poglavlju 7a **Učenje u školskoj knjižnici** govori se o školskoj knjižnici kao mjestu za učenje te o raznim oblicima i metodama učenja u školskoj knjižnici, a u poglavlju 7b **Školska knjižnica – podrška nastavnom procesu** kako pripremiti i provesti nastavni sat u knjižnici. Poglavlje 7c **Suradnja i timski rad** govori o potrebi suradnje i timskog rada svih sudionika u odgoju i obrazovanju – nastavnika, stručnih suradnika, ravnatelja, roditelja, nadređenih obrazovnih struktura, društvenog okruženja.

Osmo poglavlje **Menadžment u školskom knjižničarstvu** govori o marketingu i menadžmentu koji se danas sve više primjenjuju i u odgoju i obrazovanju i knjižničarstvu. Školski knjižničar se tako sve više nalazi u ulozi menadžera i promicatelja školske knjižnice kao mjesta cijeloživotnog učenja koje se temelji na **učiti kako učiti**.

Deveto poglavlje je **Benchmarking u školskoj knjižnici**. «Benchmarking kao metoda za postizanje poboljšanja djelatnosti, poznata u sferi ekonomije, postaje danas primjenjiva i u knjižničarstvu.» Ova metoda može pomoći pri rješavanju pitanja kao što su: status školskog knjižničara u okvirima struke i odgojno-obrazovnog sustava, stručno usavršavanje školskih knjižničara, namjensko financiranje itd.

Deseto poglavlje **Školski knjižničar** govori o mjestu i ulozi školskog knjižničara u odgoju i obrazovanju. Školski knjižničar nalazi se u ulozi osobe koja priprema «pozornicu na kojoj će se učenje odvijati.» U suvremenoj školskoj knjižnici njegova uloga ne samo da se neće smanjiti nego će se i povećati. Mora imati visoku stručnu naobrazbu – završen studij informacijskih znanosti ili diplomu svoje osnovne struke i dodiplomski studij knjižničarstva; mora dobro poznavati nastavne tehnologije, što podrazumijeva neprekidno obrazovanje u široj struci. Dužnosti školskog knjižničara

govore o opsegu i odgovornosti njegovog rada; on je istodobno nastavnik, suradnik i profesionalac; on je odmah do ravnatelja najvažnija osoba u školi iako se njegov posao ne vrednuje tako.

Jedanaesto poglavlje **Vrednovanje rada** govori o vrednovanju rada školske knjižnice i školskog knjižničara i metodama vrednovanja.

Knjiga **Školska knjižnica – korak dalje** je korak dalje ne samo prema školskoj knjižnici 21. stoljeća nego i veliki korak dalje u promicanju školske knjižnice i knjižničarstva u cjelini. Trebaju je pročitati, prije svega, svi oni kojima je namijenjena: školski knjižničari, ali i svi ostali knjižničari jer se veliki dio knjige odnosi na sve knjižnice; nastavnici, ravnatelji i svi odgovorni za školstvo kako bi bolje shvatili ulogu školske knjižnice u odgoju i obrazovanju; studenti knjižničarstva kako bi se upoznali sa svim izazovima koje u radu pruža suvremena školska knjižnica. Trebali bi je pročitati i stručnjaci s raznih drugih područja jer je svaka knjižnica, a ne samo školska, najpogodnije mjesto za cijeloživotno učenje.